

ژوئیه ۱۳۹۳ شماره ۱۷

دوناتلا کالابی

از ریالتو آتش گرفت و تبدیل به خاکستر شد. انبارهای چوبی مملو از کالا یکی پس از دیگری در آتش سوخت و بدین سان گنجینه‌های بزرگ همگانی و خصوصی از کف رفت. بازسازی محله حدود بیست سال به درازا کشید. حدود سال ۱۵۵۰، ریالتو دارای ویژگیهای مناطق بندری بود. کم‌کم فعالیت‌های بازرگانی، مراکز تجاری، اداره‌ها و بانکها در اطراف کلیسای کوچک سان جیاکومو، قدیمی‌ترین کلیسای ونیز، و میدان مجاور آن تمرکز یافت. در پای پل چوبی، نخستین پلی که بر کانال بزرگ

تاجر ونیزی

ایتالیا

از سده دوازدهم در میان جزایر متعدد کولاب ونیز، بر ساحل شرقی کانال بزرگ که بعدها کشیده شد، آنجا که با زمینهایی مرتفع‌تر از دیگر جاها، از خطر طغیان در امان است، محله تجاری ریالتو شکل گرفت و گسترش یافت. پس از سه سده، ریالتو قلب تجاری جمهوری ونیز شد. بافت شهری متراکم ریالتو، بسیاری از اداره‌های دولتی را در خود جای می‌داد. این محله ساعتی داشت که زمان فعالیت‌های مالی و تجاری را اعلام می‌کرد. در شب دهم ژانویه ۱۵۱۴ میلادی بخش بزرگی

پل ریالتو که در اصل از چوب ساخته شده بود طی سده‌های مختلف بارها بازسازی شد. این پل در نیمه دوم سده پانزدهم، دو قسمت متحرک در میانه داشت تا کشتیهای بادبانی بتوانند از زیر آن بگذرند. تصویر این پل را می‌توان در تابلوی معجزه صلیب (بالا) دید که ویتوره کارپاچو آن را در سال ۱۴۹۳ به تصویر کشید.

میدان کلیسای سان جاکومو مرکز پرجنوب و جوش ریالتو و محل انعقاد قراردادهای بین‌المللی بود. صرافها، و بعدها قراردادنویسها، در طبقه همکف، فعالیت می‌کردند. در اتاقهای طاق‌قوسی طبقات بالاتر، انبارها و بخشهای مربوط به بازرسان دولتی قرار داشت. مقر مقامات بیمه دریایی در یکی از خیابانهای مجاور بود که سردفترهای ثبتي هم با نرده‌کشیهای آهنی در آن واقع بود. پوست‌فروشها در خیابان دیگری مستقر بودند. دکانهای پنیرفروشی، سبذبافی و طناب‌بافی در دو خیابان دیگر قرار داشتند.

در منطقه وسیعی نزدیک اسکله که بر شمعیایی روی کانال بزرگ استوار است، بازار سبزی، بازار میوه و بازار مخصوص دیگری و نیز لنگرگاهی برای اشراف قرار داشت. بازار ماهی دور از میدان سان جاکومو واقع بود تا آن حوالی از بوی بد ماهی در امان باشد. باقی منطقه ریالتو مرکب از چند خانه، انبار و دکانهایی معروف به تابرنا (tabernae) بود که پاتوق بازرگانان خارجی محسوب می‌شد و نیز مهمانخانه‌هایی که محل روسپیان بود. بقایایی از اهمیت تاریخی ریالتو، به منزله قطب تجاری میان شرق و غرب هنوز هم باقی است. «موازین همگانی» (Stagiera pubblica) که در پای پل قرار داشت و پیترا دل باندو (Pierra del bando)، ستونی از گرانیب صورتی در میدان سان جاکومو که فرمانهای جمهوری از فراز آن اعلام شد، هنوز هم مورد استفاده هستند.

بازسازی محله ریالتو پس از آتش‌سوزی سال ۱۵۱۴ به معماری به نام آنتونیو آبوندی مشهور به اشکار پانیینو (Scarpagnino) سپرده شد و او قبلاً ریالتو را تبدیل به منطقه‌ای یکدست‌تر و دل‌بازتر کرد، چنانکه می‌توان این نکته را در بناهای قدیمی او، که قبلاً مقر بازرسان تجارت، دریانوردی و تدارکات بود، به خوبی ملاحظه کرد. این گرایش به نظم در معماری و نقشه‌کشی شهری، در میانه سده ۱۶، با بناهای جدید جاکوپو سانسوینو، که پیروی از انحای کانال بزرگ بود، به اوج رسید.

یکپارچه شدن مرکز تجاری ریالتو با شهر در سال ۱۵۸۷ صورت گرفت، در زمانی که تصمیم گرفته شد تا پل قدیمی چوبی با سنگ بازسازی شود. ■

بالا، میدان سان جاکومو دی ریالتو در ونیز در سال ۱۷۳۰، اثر نقاش ونیزی آنتونیو کانال، مشهور به کانالو، در این میدان بازار برپا می‌شد.

بنا شد، اداره‌های بسیاری متمرکز شد. رو به روی میدان عمومی، سپاهچالها انتظار افرادی را می‌کشیدند که قصد فریب اداره وصول مالیات یا تجاوز به مالکیت را داشتند. گمرک زمینی، اداره دریافت عوارض شراب و دفاتر مختلف ارزیابی کالاها، دفاتر غالباً محقر و تنگ و تاریک ولی دارای موقعیتی ممتاز در حمل و نقل رودخانه‌ای بر بارانداز شراب (Riva del Vin) و بارانداز آهن (Riva del Ferro) قرار داشتند، باراندازهایی مملو از کشتی‌های باری حامل شراب، روغن، آهن، نمک یا آرد.

در همان حوالی، انبار بزرگ آرد قرار داشت که در سده ۱۳ ساخته شده بود و زیر نظر دولت، توسط بخش خصوصی اداره می‌شد. رواق کوچکی تخلیه کشتیهای حاوی گونیهای جو صحرایی و دیگر دانه‌ها را در فضایی سرپوشیده ممکن می‌ساخت. راسته زرگرها که به پل منتهی می‌شد، دکان جواهرسازها و پارچه‌فروشان، در ساختمانی رفیع، معروف به دراپریا (Drapperia)، قرار داشت. فروشندگان پارچه‌های توسکان در میدان ریالتو نوو (Rialto Nuovo) پشت این ساختمان فعالیت می‌کردند.

همچنین محاکم مختلف قضایی در پای پل قرار داشت. زیر یک رواق، در فضای باز، اعیان و کسبه به داد و ستد می‌پرداختند و مقامات قضایی مقررات به آب انداختن کشتیها و فروش کالاها را وضع می‌کردند. صاحب‌منصبان مسئول اموال دولتی در ساختمان مجاور مشغول به کار بودند.

دوناتلا کالابی
DONATELLA CALABI
ایتالیایی و متخصص تاریخ شهر است.